

Pilkunviilausta

Koeratkontaa tehdessä tulee aika ajoin vastaan vihje/vastaus-pareja, joiden kanssa ei ihan ole samaa mieltä, tuntuu ettei kielikorva oikein hyväksy asiaa. Voin vallan hyvin olla väärässä näissä pohdinnoissani mutta repostelenpa niitä kuitenkin.

Moni laatija on varmasti eri mieltä kanssani ja korostan edelleen, että nämä ovat vain minun mietteitäni.

Yleisimmin vastaan tuleva pari on altis-aulis. Minusta altis on herkkä jollekin, lähinnä ulkopuolelta tulevalle, vaikutukselle tai vaikkapa flunssalle. Aulis taas on innokas tekemään jotain, lähtemään mukaan muiden yllityksestä. Minusta ne eivät ihan tarkoita samaa.

Ele-ilme. Käsillä elehditään ja kasvoilla ilmeilläään, ainakin näin itse asian ymmärtäisin. Vanhemmat lukijat muistanevat Taika-Jimin, joka teki aina kädellään hypnoottisen eleen ja konna muuttui aina joksikin ihmeelliseksi olioksi. Ilmeilyn mestari lienee puolestaan Jim Carrey lemmikkidekkarina mutta en kyllä kutsuisi hänen naamanvääntelyään eleeksi.

Onkalo-ontelo. Näitä kumpaaakin käytetään myös luolan synonyymeina ja ainakin Nykysuomen sanakirja sanoo niin.

Minusta onkalo viittaisi enemmän esimerkiksi maastossa olevaan koloon ja ontelo ihmisessä tai eläimessä olevaan. Luola on minun mielessäni jotain tarpeeksi isoa, jotta sinne voi ahtautua sisään sitä tutkimaan.

Mela-airo. Nämähän eivät ole ollenkaan sama asia, meloja käyttää yhtä melaa meloessaan kanoottia tai kajakkia ja soutaja käyttää kahta airoa soutaessaan venettä. Kuvavihjeenäkin nämä yleensä sotketaan toisiinsa, joten piirtäjän kannattaa olla tarkkana niitä piirtäessään.

Pian-kohta-heti-oitis. Tässäpä ryppäs, joita näkee eri versioina. Oikeat parit ovat heti ja oitis sekä pian ja kohta, ei muita sekoituksia, kiitos!

Etoa on mielenkiintoinen verbi, sitä käytetään usein oksentamisen synonyyminä mitä se ei ole. Voi sanoa, että etova on oksettavaa eli jostain asiasta tulee niin paha olo, että alkaa vatsassa kiertää (eli etoa) mutta oksentamista etominen ei ole. Näiden sanojen eri sijamuotojenkin kanssa kannattaa olla tarkkana.

Sanoilla on eri sävyjä jopa eri puolilla Suomea ja asioista voidaan olla eri mieltä, mutta tässä muutama minun mietteeni. Toivottavasti tekin esitätte omianne.

Koronavapaata kesää odotellen

Riitta Rustari
riitta.rustari@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/